

פרק יא'

- פסוק א' - עכשיו מדבר על חורבן בית השני, וכך אומר: אתה א"י שמכונה "לבנון" פתח את דלתותיך כדי שיכנסו האויבים, והאויבים יהרגו את השרים, מכנה זאת שהאש תאכל את הארזים.
- פסוק ב' - הנביא מכנה את השרים בכינוי "ברוש" ואת המלכים בכינוי "ארז" שהוא גדול מהברוש, וכך הוא אומר: תשמיעו יללה הברושים היינו השרים, כי נפל הארז הוא המלך, עוד אומר הנביא האדירים הם המלכים החזקים נשדדו ואיך תעמדו אתם שהנכם יותר חלשים, החזקים הם המלכים נשדדו, הנביא מתאר זאת בעוד מליצה, תייללו עצי אלון שגדילים בבשן, כי הושפל היער המבוצר.
- פסוק ג' - הנה תישמע קול יללה מהרועים הם המלכים, כי נשדד החוזק והיופי שלהם, ישמע קול שאגת הכפירים, כי נשדד המקום המעולה למרבץ האריות הוא הירדן, הכוונה לבני המלכים שנחרבו ארמונותיהם.
- פסוק ד' - פסוק זה מדבר על תקופת בית שני כה אמר ד' אלקי, שינהיג את עם ישראל שהם כמו צאן המובל להריגה, כך ישראל מובלים להריגה כשחוטאים.
- פסוק ה' - אלו האויבים שקונים אותם הורגים אותם, ואינם חושבים שעשו עבירה במה שהרגו אותם, ואלו שמכרו אותם אומרים ברוך ד' שהצלחנו למכור אותם וע"י כן נהיינו עשירים, והקב"ה שהוא הרועה לא מרחם עליהם, ולכן הם נופלים ביד האויבים, והם מוכרים אותם וקונים אותם, דברים אלו יהיו בזמן החורבן.
- פסוק ו' - אומר ד' לפני שהיה החורבן, אם לא יחזרו בתשובה לא ארחם עוד על יושבי א"י, ואכין את בני ישראל שכל איש ימסר איש ביד רעהו שקם עליו, וביד המלך שיקום עליו, וישברו את אנשי הארץ ולא אציל אותם מידם, וכן היה בסוף בית שני, מלכי ישראל השמידום, ורשעי ישראל נלחמו זה בזה.
- פסוק ז' - אומר ד', הנהגתי את ישראל שהם כצאן המובל להריגה, בגלל שהיו נכנעים, מכנה אותם עניי הצאן, ולקחתי לעצמי את הנהגת עם ישראל בשני אופנים, מכנה זאת שני מקלות, האחד נקרא "נועם" רומז להנהגה של נעימות, ולאחד קרא "חובלים" רומז להנהגה בדרך קשה, נועם הכוונה לשלשת בני חשמונאי יהודה יהונתן ושמעון שהתנהגו עם העם בנועם וביראת ד', וחובלים הכוונה לבניהם שהרשיעו וְחָבְלוּ וְהַשְׁחִיתוּ אֶת הָעָם. (מצודת דוד).

בס"ד

פסוק ח'

- והסרתי את שלשת הרועים בחדש אחד, הכוונה לשלשת בני חשמונאים, שלסוף שלשים שנה נהרגו, (יהודה שימש שש שנים, יהונתן שש שנים, ושמעון שמונה עשרה שנה, הרי שלשים), ההסבר מדוע נקרא חדש ימים, מכיון שקוראים בתורה לשנה ימים, כך כשאומרים חדש ימים, שהוא שלשים ימים הכוונה שלשים שנה, והיה קשה לי לסבול את הטירחה של הצאן, דבר זה מכונה קיצור נפש, וגם נפשם של הצאן מאסה בי, הכוונה שאחרי מיתת בני מתתיהו מאס ד' בישראל, כי הם מאסו בו.

פסוק ט'

- וְאָמַר, לא אנהיג עוד את הצאן, ומה שיקרה להם לא איכפת לי, יהיו כאלו שימותו, ויהיו כאלו שיעזבו את העדר וילכו בדרך תועה, והנשארות אחת תאכל את השניה. וכוונתו שיסיר את ההשגחה מהם.

פסוק י'

- ולקחתי את מקל הנועם וחתכתי אותו, מדבר אחרי שמתו שלשת בני מתתיהו שנסתיימה הנהגת הנועם, כל זמן שמשלו בני מתתיהו הצדיקים, נתן ד' בלב הגוים שיכרתו ברית שיהיו עמהם בשלום, אך ברגע שמתו בני חשמונאי היתה זו סיבה שתופר הברית.

פסוק י"א

- והברית הופרה באותו זמן, והנכנעים שבהם הם הצדיקים ששומרים את דברי התורה ידעו שזו גזרה מאת ד'.

פסוק י"ב

- אמרתי למלכי יהודה הנשארים, אם טוב בעיניכם שאמשיך להנהיג את העם, תנו לי שכר היינו שתתנהגו בדרך התורה ואחזור להשגיח על ישראל, ואם אינכם רוצים תמנעו, וגם אני אמנע מכם טובה, ונתנו לי שלשים כסף, הכוונה לשלושים צדיקים שהיו ביניהם, (קורא לצדיקים כסף, כי הם נכספים ונחמדים), כמו שאמרו במדרש שהקב"ה הבטיח לאברהם אבינו שלא יהיה דור שיהיה בו פחות משלשים צדיקים.

פסוק י"ג

- ד' אמר לי, שאכניס את הכסף אל האוצר החזק והחשוב, הוא אוצר ביהמ"ק, הכוונה שזכות הצדיקים שמורה אצל הקב"ה, ובזכותם יבנה הבית השלישי, וכך עשיתי.

פסוק י"ד

- אח"כ חתכתי את המקל השני שנקרא חובלים, הכוונה שד' לקח לגמרי את המלכות מהחשמונאים, וזו היתה סיבה לבטל את הנהגת האחוחה שהיתה בין יהודה לישראל, כי בא הורדוס שלא היה מזרע ישראל אלא היה עבד כנעני של החשמונאים.

פסוק ט"ו

- ד' אמר לי, קח לך מקל של רועה שהוא שוטה שמכה את הצאן ומאבד אותם.

פסוק ט"ז

- זה רומז שעתיד לעמוד מלך רשע על ישראל, הוא הורדוס, וכיון שהמשיל אותו לרועה צאן שוטה

ממשיך לתאר תיאור כיצד נראים הצאן, אלו שסרים מעדר ותועים בדרך אינו זוכר אותם להחזירים אל העדר, צעירי הצאן שקשה להם ללכת מהר ולכן הם נגררים מאחרי כל הצאן אינו מחפש אותם לדעת היכן נשארו, את השבורים לא ירפא, את אלו שעומדים במקומם ולא יכולות ללכת לחפש אוכל אינו מפרנס אותם, את השמנים הורג ואוכל אותם, ואת פרסות רגליהם שובר במקל שלא יוכלו ללכת, הכוונה שלא ידאג לעניים והחלשים, ועוד יכלה את ממון העשירים.

פסוק י"ז - אוי לך רועה בלי תועלת העוזב את הצאן והולך לו, כאן הכוונה לאגריפס שהיה ממלכי בית הורדוס והתחבר עם הגוים שהחריבו את ביהמ"ק, חרב תבוא על זרועו, כלומר ישבר כוחו, ועל העין הימנית שלו, הכוונה שמה שהיה מצפה שיחזור למלכותו לא יזכה לראות זאת, חוזר וכופל, הזרוע שלו תתייבש, הכוונה שכוחו יחלש, והעין הימנית שלו תהיה נחלשת, הכוונה שלא יזכה לראות את מה שרצה.